Ч. 135 | Неділя 18 (30) Червня 1895. | Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Мудрість і мораль наших політиків.

II.

Видко, що у нас суть такі політики, котрі думають, що крутаниною, бляґою і простою таки брехнею прислужать ся свому народови, коли вже не цілому, то бодай якійсь его части, значить ся, якійсь партиї — бо нічим иншим, як хиба лиш таким поглядом можна собі пояснити той сумний факт, що у нас в житю політичнім можна на кождім кроці стрітити ся з крутаниною, бляґою і брехнею; ба, того допускають ся в цілях політичних навіть люди, котрі впрочім в житю приватнім соромились би того. Не що иншого, лиш они думають, що ціль осьвячує средства. З наслідками, які з такого поступованя можуть вийти, з фактом, що таке поступованє деморалізує не лиш саму партию, але й цілий нарід, они в своій пристрасти партийній зовсім не числять ся. А фактів такого поступованя наших політиків назбирав би без ліку. Наведемо лиш кілька примірів.

В письмі з Відня, оголошенім в „Ділі“ дня 10 (20) червня с. р. розписує ся дописуватель „Діла“ п. Поступишин широко о діяльности пос. Романчука в справі руского язика і письма в судівництві і на зелізницях державних. Він розповідає, що робив той посол ще тогди, коли був головою руского клюбу у Відни, що робив тепер саме перед уступленем кабінету кн. Віндішґреца, а що робили посли Барвіньский і Вахнянин. При сій нагоді розповідає п. Поступишин, що пос. Романчук порушив в комісиї буджетовій справу язикову в урядах, а відтак по засіданю показував міністрови Шенборнови якісь документи, а тогди міністер обіцяв пос. Романчукови, що справа руских написий на судах буде користно рішена. Розповівши то, каже п. Поступишин дальше: „Я би не згадував о тій справі, бо взагалі пишу лише о публичних роботах і заходах, коли-б віденьский дописуватель „Буковини“ в 43 числі з 5 червня не славословив бомбастично „руского клюбу“ та послів Барвіньского і Вахнянина за те, що они „на основі ухвали клюбу з 21 мая с. р. [отже в 12 днів по обітници, даній п. Романчукови (замітка п. Поступишина *Ред.*)] постарались о то що міністер справедливости видасть небавом розпорядженє, приписуючи уміщенє руских написий на всіх будинках судових всхідної Галичини“. Дописуватель [мимоходом сказавши написавший в тім самім числі, і то розстріленими буквами: „Правительство не уступить, і пусті суть всякі поголоски про якунебудь зміну президиї кабінету“ (замітка п. Поступишина — *Ред.*)], каже при тій нагоді дальше, що „відносини польско-рускі в Галичині стають з кождим днем правильнійші, нетерпимість щезає, натомість ростуть вирозуміне і чувство справедливости“. Не ходить мені зовсім о те — каже наконець п. Поступишин — щоби кому небудь уймати яку заслугу, але о те, щоби з дрібних річий не робити великих, щоби не впроваджувати до нас бляґи, незнаної перше в публичнім житю народовців“.

От і знову мудрість політична: Обіцяв пан кожух і ще лиш его слово тепле, а наші політики вже завели сварку про то, кому пан обіцяв кожух. Ще шкіра на медведи, а єї вже продають. Треба-ж знати, що п. Поступишин то не хто инший, лиш таки пос. Романчук, котрий під тим іменем дописує до „Діла“. Єму то не сподобалось, що в тій самій справі робив кроки і „руский клюб“ та посли Барвіньский і Вахнянин. А що-ж в тім так злого і шкідливого? Чи може то, що в кілька днів пізнійше? А хоч би? — Допись в „Буковині“ так его занепокоїла, похвала „руского клюбу“ і послів Барвіньского та Вахнянина так его заболіла, що він наївно, як дитина признає ся, що не писав би о тім що робив в справі руского язика і письма в судівництві, як би не та допись. От і не зле зробили ті, як їх „Діло“ називає „новокурсники“, що поставили „Буковину“ бо як би не она, то ані читателі „Діла“ ані Русини взагалі, не були би довідались цікавих річий, котрі пос. Романчук думав очевидно спершу зберегти лиш для приватного ужитку. Передовсім не були-б ми довідались тої морали, яку виголосив п. Поступишин словами: „Не ходить мені зовсім о те, щоби кому небудь уймати яку заслугу, але о те, щоби з дрібних річий не робити, щоби не впроваджувати до нас бляґи, не знаної перше в публичнім житю народовців“.

Сій морали годить ся дійстно придивити ся близше. На слова: ....„щоби з дрібних річий не робити великих“ і „щоби не впроваджувати бляґи“ — годимось вповні. На них мусить згодити ся кождий, хто лиш бодай трохи здоровим поглядом дивить ся на сьвіт Божий і у кого есть бодай крихта любови для свого народу. Слова ті повинні бути засадою для наших політиків. Тимчасом як діє ся? Ті самі, що голосять ту засаду, не держать ся єї, як то видимо таки найлїпше на наведенім повисше примірі з письма пос. Романчука. Що-ж такого великого в справі язика в урядах і написий на судах, що пос. Романчук хоче конче аж собі заслугу за то приписувати та заводить

---

15)

## СІННЕВЕ СОЛЬБАКЕН.

Оповіданє **БЕРНШЕРНА БЕРНЗОНА.**

(З норвеского).

(Дальше).

— І то може бути, — сказала Інґеборґ і стала зараз коло чоловіка, так що й тепер Карен не могла видіти, що молоді роблять. — Але на деяких місцях дозріває жито о много скорше, як на инших; так на пр. на Сольбакен доходить оно заедно о чотирнайцять днів вчаснійше як у нас.

— Так, ми могли би собі взаїмно помагати — сказав Ґутторм поволи і приступив близше. Карен скоро глянула на него. — Але кілько то річий спиняє чоловіка — додав.

— О, певне, що нераз стоїть чоловікови не одна перешкода в дорозі — замітив Земунд і мимо волі легко усьміхнув ся.

— Очевидно — сказав Ґутторм. Але его жінка не дала єму скінчити і відозвалась:

— Що може людска сила? Лише Бог всемогучий і від него всьо зависить.

— Ну, я гадаю, що й Господь Бог не гнівав би ся на нас, єсли-б ми помагали вам в жнивах на Сольбакен, а ви нам на Ґранлїден — сказав Земунд.

— Ні — замітив Ґутторм — тоді Він певне не гнівавсь би — і при тих словах поглянув поважно на жінку.

Але жінка звела зараз розмову на що инше.

— Як богато людий зійшло ся нині до церкви! — сказала. Аж мило дивити ся, коли люди такі побожні.

Ніхто їй на се не відповідав, аж по хвили сказав Ґутторм:

— Мені здаєть ся, що люди чим раз то побожнійші; за моїх молодих літ не ходило тілько людий до церкви.

— Ба, та бо й людий що раз більше — відповів Земунд.

— Здаєть ся, що богато а може й більша часть між ними таких, що приходять сюди лише з привички — замітила Карен.

— Хиба молодші — сказала Інґеборґ.

— Молоді раді би де небудь зійти ся — відозвався Земунд.

— Ви чули, що наш пастор старає ся о иншу парохію? — спитала Карен і другий раз звела розмову на що иншого.

— Шкода — сказала Інґеборґ — він всї мої діти хрестив і конфірмував.

— А ти певне хотіла би, аби їх ще й повінчав? — докинув Земунд і став гризти кусник тріски, що підоймив з землі.

— Що такого, що служба Божа ще не зачинає ся? — дивувала ся Карен і поглянула на церковні двері.

— Ага, нині дуже горячо на дворі — замітив Земунд і знов усьміхнув ся.

— Ходи, Сінневе, підемо вже до церкви.

Сінневе стрясла ся і обернулась до матери, бо доси говорила з Торберном.

— Може заждеш аж задзвонять? — спитала Івґрід, поглянувши з боку на Сінневу, а Інґеборґ додала: Підемо тоди всі разом.

Сінневе не знала, що має відповісти. Земунд поглянув на неї і сказав:

— Зажди трохи, незадовго задзвонять і тобі, але до шлюбу.

Сінневе почервоніла, а мати остро на неї подивилась. Але Земунд усьміхав ся.

— Таж ти сама сказала перед хвилею, що всьо так буде, як Господь Бог зарядить! — і з тими словами пустив ся до церкви; за ним пішли другі.

Перед дверми була велика глота і коли близше підійшли церков ще була заперта. Як раз хотіли питати, що за причина такого припізненя, коли двері отворили ся і люди стали входити до середини. Але що деякі вертали від дверий назад, то наше товариство розділилось. Під самим муром стояло двох людий і розмавляли з собою. Оден з них великий і широкоплечий мужчина, мав ясне стріпате волосе і задертий ніс. То був Кнуд Нордгавґ; побачивши, що ґранлїдскі люди надходять, перестав говорити і якось трохи заклопотав ся, але мимо того не уступав.

Земунд, що перший мусів попри него пе-

без потреби сварку. Зробив він щось в сїй справі — добре; зробили щось й другі, хоч би й пізнїйше — також добре. О скілько ми знаємо, то посли Барвіньский і Вахнянин заходили ся около сеї справи скорше, як аж в 12 днів по виступленю пос. Романчука в комісиї буджетовій, але то ще зовсїм не уймило би заслуг і пос. Романчукови. Так само й не велика річ коли дописуватель „Буковини" перечислив ся що-до уступленя правительства. Длячого-ж з такої дрібницї робити зараз річ велику, або длячого витикати комусь, що він хоч би на яких дрібних фактах зробив спостереженє і на тій підставі каже, що польско-рускі відносини стають з кождим днем правильнїйші. — Се все так дрібні речі, що шкода о них й писати а не заводити сварку і тим способом робити з дрібниць великі річи. Ми би також о них не згадували, як би не то, що рускиий політик, котрий ставить зовсїм розумну засаду сам таки єї не держить ся.

У нас взагалї із справи руского язика в судах і урядах та із написий на будинках судових зроблено так велику річ, що деякі наші політики поза тим не бачать вже нїчого більше і такою серед наших обставин дрібницею бляхманять цїлому народови очи, стараючись єму тим показати, що ось то як они дуже трудять ся для него. Не хочемо ще тим сказати, щоби ся справа не мала для нас таки нїякої ваги і щоби ми о права нашого язика не упоминали ся. То повинні ми робити. Але де нарід майже зовсїм темний, де інтелїґенция в значній своїй части не має на стілько сьвідомости национальної, щоби сама шанувала права свого язика — там домагати ся з цїлою форсою пошанованя его від других виходить хиба вже лиш на чисту бляґу. Нехай же нам вибачать пос. Романчук і всї рускі посли з давнїйшого „руского клюбу", коли скажемо, що цїла третя точка спису „найпильнїйших потреб національних галицких Русинів", дорученого дня 18 липня 1891 року послом Романчуком яко головою тогдїшного „руского клюбу", ґр. Таффому, не була нїчим иншим лиш великою бляґою. Про той „спис" довідуємось тепер із згаданого письма з Відня, поміщеного в „Дїлї" ч. 128. Може бути, що той спис вже був колись оголошений, може ми его свого часу не добачили, і в тім була би наша вина, коли-б ми сказали, що аж тепер о нїм довідали ся. Але на всякий случай було би то характеристично, коли-б аж допись в „Буковинї" сталась причиною, що пос. Романчук оголосив тепер деякі точки із того спису. Отже третя точка в нїм звучить так: „Щоби всї ц. к. власти цивільні, уряди і суди у всхідній Галичинї також при власній ініцияливі супротив руских сторін уживали тілько руского язика і письма (букв)". Таке жаданє мало би певно своє значінє як би всї рускі сторони дїйстно завсїгди і всюди манїфестували ся яко рускі. Але жадати, щоби власти самі тягнули когось за уха і казали єму манїфестувати ся яко сторона руска — се хиба наівність супротив тих властий, а велика бляґа супротив свого народу, котрого туманить ся жаданєм, яке в дїйсности неможливе до переведеня. Та-ж в кождім такім случаю треба би хиба робити насамперед окреме доходженє, чи якась сторона єсть дїйстно рускою, ба ще й запитувати єї, чи хоче бути рускою — бо й того би у нас потреба.

Нехай же п. Поступишин не говорить так сьміло, що перше в публичнім житю народовцїв не було бляґи. На жаль, она була і як видимо, сам п. Поступишин не був вільний від неї. В тім то була й хиба, що декотрі з наших політиків шрубованєм дрібниць до розміру річий великої ваги і бляґою думали робити політику.

## Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю палати послів розпочала ся ґенеральна дискусия буджетова. До голосу записало 15 бесїдників за, а 18 против буджету. Промавляли посли Шайхер, Ферияпчиц, Молодочех Шварц, котрий заявив, що Молодочехи будуть голосувати против буджету, Василько, що іменем Румунів домагав ся румуньскої ґімназиї в Чернівцях і пос. Ґреґр, котрий доказував, що Австрия повинна бути федерацийною державою.

В фабриках соли в Еґ-Морт, у Франциї, де в попередних лїтах вели ся кроваві борби між робітниками Французами і Італїянцями, прийшло сими днями знов до кровавої бійки. Роботи здержано. Для привернення ладу спроваджено жандармерию.

Іспаньский президент мінїстрів Кановас заявив радї мінїстерскій, що ґенерал Мартінец Кампос зажадав ще 14.000 войска, бо инакше не буде міг вести успішної борби з ворохобниками на Кубі. — З того острова доносить инша телеґрама, що сими днями удало ся ґенералови Наварро побити кілька разів ворохобників і забрати їм конї, оружиє і амуніцию. Іспани мали лише малі страти в людях.

Болгарский ексарх в Царгородї поробив у великого везира кроки, щоби Туреччина дозволила на обсаду епископских престолів в Дібре, Мелвик, Монастирі, Струмі і Кокус. Надїють ся, що такий дозвіл значно успокоїв би уми в Македонїї.

Урядово доносять з Кістенджіль, що 9 с. м. прийшло до битви між ворохобниками а турецким войском в Еґрі-Паланка. Войско турецке окружило 25 ворохобників, з котрих вісьмох зловлено, а трех убито. Прочі перебили ся крізь турецкі ряди. Другий відділ з 30 людий окружили Турки дня 10 с. м. в горах.

## Новинки.

*Львів дня 29 червня 1895.*

**— Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував приватного доцента на краківскім унїверситетї дра Ад. Бека надзвичайним професором фізиольоґії на унїверситетї у Львові.

**— Перенесеня.** Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтового офіцияла Антона Шпіґля з Городка до Львова.

**— Депутацию руского клюбу** під проводом предсїдателя клюбу посла Барвіньского, приймав Є. В. Цїсар дня 27 с. м. на авдиєнциї. Посол Барвіньский іменем руского народу подякував Єго В. за переміну паралельних руских кляс при польскій ґімназиї в Перемишли на самостійну висшу руску ґімназию державну. Є. Вел. Цїсар впевнив депутацию, що добро і культурний розвиток народу руского лежать Єму все на серци. В найблизшім часї будуть перемінені також паралельні рускі кляси ґімназиї в Коломиї на окрему руску ґімназию.

**— В архикатедральній церкві сьв. Георгия у Львові** відправив вчера, яко в роковини смерти бл. п. Цїсаря Фердинанда, о. архипресвитер Андрій Білецкий при асистї крилошан поминальне богослуженє. Підчас богослуженя сьпівав хор питомцїв руской духовної семинариї. — Таке саме

---

[illegible]дати, остро на него поглянув. Але Кнуд не спустив очий, хоч все таки дивив ся дуже смирно. За Земундом надійшла Сінневе і стрінувшись так несподївано з Кнудом, збілїла як полотно. Тепер не сьмів на неї дивитись, спустив очи і зробив рух, немов би хотів відійти. Але ледве поступив кілька кроків наперед, побачив, що нагле звернуло ся на него чотири пари очий — Ґутторма, Інґеборги, Інґріди і Торберна. Приголомшений тим всїм, пішов просто до них і заки зміг собі здати справу з того, що робить, опинив ся нагле око в око перед Торберном, котрий хоч би й був хотів відвернути ся, не міг, бо з усїх боків тиснуло ся що раз більше людий. Оба стояли на камінних сходах перед церквою; трохи висше від них, на порозї притвора, стала Сінневе а за нею задержав ся Земунд, так що они, стоячи висше від иньших, були виразно видні знадвору, а рівночасно могли самі бачити всьо, що на дворі дїє ся.

Сінневе, забуваючи на всьо, видивила ся на Торберна, а так само Земунд, его жінка, Інґрід і Сінневині родичі. Торберн немов чув їх погляди на собі і стояв як вкопаний. Але Кнуд доміркував ся, що треба щось зробити і тому наставив Торбернови руку, однако не промовив нї слова. Торберн простер і свою руку, але не так далеко, щоби она дістала руки Кнуда.

— Дякую за — почав Кнуд, але нараз пригадав собі, що се поздоровленє в тім випадку не на місци і відступив крок назад.

Торберн підвів голову до гори і его погляд упав на Сінневу, що біла як смерть стояла в горі на сходах. Поступивши крок наперед і вхопивши сильно Кнудову руку, сказав так голосно, що всї довкола почули его слова:

— Дякую за послїдний раз, Кнуде; може то для нас обох було — добре.

Кнуд видав з себе голос, немов би що проликнув і кілька разів намагав ся промовити, але не міг. Торберн, що не мав вже нїчого більше казати, стояв і ждав — він не дивив ся на Кнуда а чекав чогось. Але Кнуд не міг з себе добути нї одного слова і коли так оба напротив себе стояли, випа Торбернови на землю молитвенник, котрий він обертав в руцї. Кнуд скоро зігнув ся, підніс книжку і подав Торбернови.

— Дякую! — сказав Торберн, що також зігнув ся. Він підвів голову, але що Кнуд все дивив ся в землю, то Торберн погадав собі, що найлїпше буде, як він відійде. І він відійшов до церкви.

Другі пішли також і коли він сїв в свою лавку і поглянув по хвили напротив, де сидїли жінки, то стрітив ся не лише з поглядом своєї матери, що з любовю до него усьміхнулась, але й з очима Карен Сольбакен, котра — здаєть ся — дожидала на певно, що він на них подивить ся, бо ледве він туди поглянув, кивнула єму три рази головою, а що він тим зачудовав ся, то она ще раз кивнула головою та ще приязнїйше як перше. Тодї шепнув єму Земунд до уха: „Я надїяв ся того".

Скінчили ся молитви, відсьпівано одну пісню і конфірманти заняли вже свої місця, коли отець нахилив ся знов до него і сказав:

— Але тяжко, щоби Кнуд поправив ся. Уважай-же, щоби Ґранлїден і Нордгавґ були все далеко від себе.

Розпочала ся служба Божа, пастор вийшов перед престол а дїти засьпівали конфірмацийну пісню. Чисті, дзвінкі і трогаючі голоси дїтий звичайно зворушують людий, особливо тих що ще не прожили тілько, аби забути на день своєї конфірмациї. Їх ще більше зворушує, коли в часї глубокої тишини, яка наступає по сьпіві, сьвященик — може той самий, що вже від двайцятьох лїт промовляє кождого року до дїтий і наставляє їх на добро — зложить руки і начне проповідь. Але дїти зачинають аж тодї плакати, коли він обертає ся до родичів і їх упоминає, аби молили ся за дїтий. Торберн, що вже так близько був смерти і ще недавно тому гадав, що буде мусїв жити калїкою, плакав дуже ревно, особливо, коли дїти складали исповідь віри — всї твердо пересьвідчені, що додержать обітницї.

На жіночу лавку напротив не подивив ся нї разу, але по скінченій службі Божій, приступив до Інґріди і шепнув їй щось до уха, почім перетиснув ся скоро через товпу і — як деякі казали — замість дорогою, пішов горою в лїс; але на певно не знав того нїхто. Земунд розглядав ся за ним, однако замітивши, що й Інґрід кудись щезла, перестав его шукати. Відтак оглянув ся за людьми з Сольбакен, котрі й собі розщибали ся поміж людий за Сінневою, однако нїхто не бачив єї. І так мусїли родичі — і з Ґранлїден і з Сольбакен — іти домів самі.

Між тим уйшли Сінневе з Інґрідою добрий кусник дороги наперед.

— Я майже жалую, що пішла з тобою — сказала Сінневе.

— А що-ж то злого? — відповіла Інґрід — та-ж отець знає о всїм.

— Але-ж то не мій отець — кликнула Сінневе.

богослужене відбуло ся і в Волоскій церкві, на котрім були: П. Віцепрезидент Намістництва Лідль, та кількох радників ц. к. Намістництва.

— **З Риму** наше до „Душпастиря“ его дописуватель: Затверджені сьв. Отцем декрети синодальні. котрі печатали ся ту через кілька тижнів, наспіють на днях до Львова (вже наспіли. *Ред.)* — Про дар Наймилост. нашого Монарха на руску колеґію, про котру згадали були рускі галицкі часописи, а першу вість подала тутешна часопись „Osservatore Romano“, подаю, о скілько я розвідав, такі близші дані: Квота дарована виносить 90.000 зр. в золоті на колеґію, крім того ще якась квота на від'їзд окінчених богословів домів і ще дар на каплицю. Великодушний той дар Монарха (Цїсар жертвував з приватної своєї каси) викликав в тутешних кругах сензацию. Розуміє ся, що справа нашої колеґії пійде скоршим ходом. Задумують тепер в Пропаганді вже не устроювати колеґії при церкві СС. Сергія і Вакха, але в новій части Риму, де есть много камениць до закупна. Причини були би, що реперация коштувала би вельми богато, дальше значне віддалене монастиря СС. Сергія і Вакха від школи, наконець положене на площи, де продають ярину. Се все лиш проекти. Сли що буде вже певного, не залишу написати.

— **Нова читальня „Просьвіти“** завязує ся в Зубрци, бучацкого повіта, заходами о. І. Ковальского. Статут вже внесено до ц. к. Намістництва.

— **Назву улиці Шевченка** надала вчера рада міста Львова новій уличці, що лучить улиці Кохановского з Зеленою і іде грунтами Дидацкого. Ся уличка ще доси не забудована.

— **Декрети синодальні.** Потверджені декрети Синоду львівского вже наспіли до Львова. Єго Сьвятість Папа Лев XIII надіслав з тої нагоди відручне письмо уділяючи благословения Епископатови і цїлому народови рускому. Декрети вже печатають ся.

— **Колпаки.** Як доносить „Душпастир“, мали видати всї три наші Архієреї спільне послание, в котрім мало ся повідомити духовеньство о уживаню колпаків при Богослуженю. Єго Ексц. Митрополит і Преосьв. Епископ перемиский згодили ся вже на таке послание і на спосіб уживаня колпаків, — однак станїславівский Преосьв. Епископ не згодив ся. Проте видадуть всї три Ординарияти окремі послания, кождий для своєї диецезиї. В львівскій епархії колпаки вже суть в уживаню на підставі устного позволеня Єго Ексц. Митрополита.

— **В справі забурень в Живци**, о яких ми вчера писали, доносять з Вадовиць, що карна розправа против одинайцятьох обжалованих міщан вже скінчила ся і в четвер вечером видано вирок. Вісьмох обжалованих засуджено кождого на 6 тижднів, одного на три тижднї, одного на два місяцї, а писаря Янковского на 14 днїв, всїх на тяжку вязницю з постом. Одного обжалованого увільнено. Всї приймили вирок крім одного Ґреґорчика, засудженого на 2 місяцї, котрий застеріг собі три дни до внесеня відкляку.

— **Видїл краєвий** видав обіжник до Видїлів повітових, в котрім поручає їм, щоби складали єму три рази до року справоздане, а то: 1) в часї від 15 до 30 цьвітня: як вийшли озимини, як переведено весняні роботи в селяньских господарствах, який єсть передновок, яких публичних робіт треба надїяти ся, щоби дали людям заробок; 2) в часї від 15 до 31 липня: який вислїд сінокосів, які вигляди на жнива в селяньских господарствах; 3) в часї від 1 до 15 падолиста: як випали збори земних плодів, чи селяни мають вже на зиму припаси, як в селяньских господарствах переведено озимі засїви. Ті справоздания, як каже обіжник, мають Видїлови краєвому служити до того, щоби не засипувано его несподївано петициями о підмоги з причини елементарних нещастя, котрі утрудняють порядну господарку краєвим фондом. Вкінци Видїл краєвий звертає увагу Видїлів повітових, що не буде давати помочи тодї, если яке нещасте навістить одну лише громаду. Видїли повітові повинні кождого року вставляти самі на такі цїли якусь квоту до своїх буджетів і старати ся на будуще витворити осібний фонд на запомоги для навіщених елементарними нещастями громад.

— **Фальшива архикняжна.** В роцї 1891-ім з'явила ся в Берлинї молода, дуже гарна дївчина нїби архикняжна австрийска Катерина. Розповідала она, що єсть дочкою помершого князя Модени, архікняза австрийского д'Есте, і доперва як в роцї 1894-ім стане повнолїтною, одержить великий маєток. А що після завішаня єї вітця, маєток той на випадок єї смерти перед повнолїтностию має перейти в руки Фердинанда князя болгарского, длятого зроблено на єї житє заговір, в котрий вмішана також єї мати. Отже она аж до хвилї повнолїтности мусить крити ся під прибраним прізвиском ґрафинї Ріґано. Опікунами має она королїв саского і румуньского, а протектором єї єсть посол румуньский при дворі берлиньскім. Єї мати прогнала єї ще дїтваком і аж від якогось ґенерала довідала ся про свій рід. Така история, красота, постава і рід молодої дївчини очарували берлиньску молодїж. Перший зловив ся один студент і був дуже щасливий, пізнавши молоду даму з так високого роду. Позаяк архикняжна не мала гроша, то він винаймив для неї красне помешкане, урядив его відповідно, справив туалети і дбав о всяку догоду. Красна архікняжна, присягла єму, що як тілько стане повнолїтною, віддасть єму свою руку. То-ж молодець не жалував гроша — і за короткий час розійшлись усї гроші, які він дістав був в спадщинї по матери — яких 60.000 марок. Батько студента, довідавшись о тім, не дорікав синови за втрату гроша, але тїшив ся его щастєм і давав гроші дальше. Пійшло знов 90.000 марок, а як уже більше не стало, студент затягнув ще на векслї 11.000 марок. Коли-ж архикняжна побачила, що студент уже добре підскубаний, найшла собі другого — якогось судовика і з ним вибрала ся в подорож по сьвітї, заявивши єму, що она студента зовсім не любить, а як осягне повнолїтність, віддасть руку не студентови, але єму. Судовик дав їй віру і стратив на ню кілька тисяч марок. В подібний спосіб обдурила она ще й одного офіцира з Щетина. Щоби впевнити своїх кавалерів, що мають дїло справдї з архикняжною, приймала молода дама деколи, очевидно в тайнї, візити дам з високого роду, з котрих одна мала бути ґрафиня Дібері, а дві инші дочки румуньского посла на дворі берлиньскім. В такий спосіб жила молода дама кілька лїт. Коли надійшов день єї повнолїтности, дожиданий кавалєрами, архикняжна, забравши дорогоцїнности і готівку, втїкла до Америки. Полїцийні розслїди виказали, що се не була архикняжна, але неправесна дочка жінки робітника в Щетинї, Рідінґерової, а дамами, котрі єї відвідували, були мати єї і дві сестри. Цїла справа прийшла перед суд, а позаяк „архикняжна“ розкошує в Америцї, то на лаві обжалованих засїла єї мати і дві сестри. По переведеній розправі, котра була дуже цїкава з огляду на кавалєрів „архикняжни“, котрі ставали яко пошкодовані сьвідки, засуджено матїр „архикняжни“ на пять місяців, а сестри по два місяцї вязниці.

## ТЕЛЄҐРАМИ.

**Відень** 29 червня. На вчерашнім засїданю ухвалила Палата панів провізоричну угоду з Іспанїєю і буджетову провізорию без дискусиї у всїх трех читанях.

**Гольтенав** 29 червня. На пароходї „Фридрих Вільгельм“ лучила ся вчера в часї вправ експльозия. Сїмох вояків, між ними один кадет маринарки погибли на місци.

— **Книгарня наукового тов. Ім. Шевченка** у Львові, улиця Академічна ч. 8. продає слїдуючі книжкі: Вас. Чайченко. Під хмарним небом, поезиї часть І, 1 зр., Книга казок, поезиї часть II, 60 кр., Твори прозаічні ч. І. 80 кр., ч. II. кр., ч. III. 80 кр. — Записки Товариства імени Шевченка ч. І, II, III, IV. по 1 зр.— Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4·50 зр., з пересилкою 5 зр. — Павло Граб. Збірник поезий ч. І. 20 кр., З чужого поля. Переклади 20 кр. — Іван Сурик. Твори, з московского 10 кр. — Олекс. Колесса. Шевченко і Мицкевич 1 зр. — Ґерінґ-Герасимович. Що то є господарність 30 кр. — Шевченко з бандурою над Дніпром 25 кр. — Осип Маковей: Поезиї, ч. І. 20 кр. — Михайло Старицкий. В темраві драма 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 50 кр. — Молитвенник народний (фонетичний) 15 кр. — Марко Кропивницкий. Титарівна, драма 20 кр. — Василь Щурат. Замітки до Чернця Шевченка 10 кр., Чернера республика на Афонї 10 кр., Пісня про Роланда 50 кр. — Школиченко, Між народ, повість 20 кр. — Митро Олелькович. Писаня українські 10 кр. — Василь Кулик, Писання 10 кр.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

— Хто знає — відповіла Інґрід і вже більше не говорила про се.

— Менї здаєть ся, що ми тут мали ждати — сказала Інґрід, задержуючись в однім місци, де дорога скривлювала ся посеред темного лїса

— Він мусить далеко обходити — відповіла Сінневе.

— Але він вже тут — відозвав ся Торберн, виступаючи зпоза величезного каменя.

Він уложив собі в голові всьо, що мав їй сказати, а того було богато. Та й нинї не повинно би єму то тяжко приходити, бо отець мусів о тім знати і похвалювати, а що так було, то судив по тім, що зайшло коло церкви. До того-ж він цїле лїто так горячо бажав такої розмови, а тепер, — мусів признати ся перед собою — треба єму було ще більше відваги, щоби тепер говорити з Сінневою, як перед тим.

— Найлїпше буде, як підемо лїсом — сказав — прийдемо скорше до дому.

Дївчата нїчого не відповіли і пішли за Торберном.

Торберн хотїв спершу зараз поговорити з Сінневою, відтак погадав, що лїпше буде відложити, доки не вийдуть на гору або доки не дійдуть до трясависка; колиж они минули не лише гору, але й трясависко, подумав, що найлїпше заждати, аж вийдуть глубше в лїс.

Інґрід, котра міркувала, що розмова між обоїма якось не може навязати ся, звільнила хід і стала поволи лишати ся позаду, аж вкінци цїлком згубилась їм з очий. Сінневе удавала, що не бачить сего і почала збирати ягоди, які тут і там стрічали ся при дорозї.

„[illegible] було би, як би я не зачав з нею розмови“ — погадав Торберн і сказав:

— Але нинї гарна погода.

— Дуже гарна — відповіла Сінневе.

Знов уйшли кусник дороги мовчки, а Сінневе пильно збирала ягоди.

— Дуже красно з твоєї сторони, що ідеш з нами — сказав Торберн.

Але она не відповіла нїчого.

— Сего року мали ми довге лїто — говорив дальше.

І на се не відповідала.

„Нї, якось не іде — погадав Торберн. — Єсли будемо іти, то я не розмовлюсь з нею. — І він сказав голосно:

— Я гадаю, що найлїпше буде, як заждемо на Інґріду.

— Добре, заждїм — відповіла Сінневе і задержала ся.

В сїм місци не було ягід і она не могла вже схиляти ся. Але замість того вирвала з трави довге стебло і почала на него силяти так пильно, що цїлком не мала часу дивити ся на Торберна.

— Нинїшний день нагадує менї дуже той час, коли ми обоє ішли до церкви до конфірмациї — сказав Торберн.

— І я пригадала собі на те — відповіла.

— Від того часу не одно лучило ся.

Сінневе не відповідала і він говорив дальше:

— Однако по найбільшій части всьо вийшло инакше, як ми гадали.

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.